

komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, platforma Industriální stopy a další) pokračujeme i v současnosti.

V roce 2002 byl do čela českého národního komitétu ICOMOS zvolen autor této stati. Ze zcela spontánní potřeby průběžného „omlazování“ a přílivu nových osobností odhodlaných se v ochraně kulturního dědictví nezištně angažovat prošel český národní komitét ICOMOS v roce 2003 velkou demokratizační proměnou. Po přepracování a schválení nového, revidovaného statutu se naše dříve – přízně – poněkud elitářská 18členná organizace otevřela všem upřímným zájemcům o spolupráci. Předpokladem přijetí nových členů dle statutu je, že jde o lidi oddané ideji ochrany památek, kteří mají odborné znalosti, schopnosti a zkušenosti potvrzené nejméně dvěma stávajícími členy ICOMOS. K tomu přistupuje prozaická podmínka, že jsou ochotni platit mezinárodnímu sekretariátu povinný členský příspěvek. V současnosti má Český národní komitét 65 členů.

K poslední obměně řídicí struktury Českého národního komitétu došlo v letošním roce. Po další úpravě statutu, schválené plenárním zasedáním 30. října 2014, byl na volebním plénu dne 22. ledna 2015 prezidentem zvolen prof. Václav Gírsa. V čele české sekce ICOMOS tak stanul člověk s mimořádnou tvůrčí i pedagogickou zkušeností v konzervaci architektonických památek a zároveň jejich neohrožený obhájce. Viceprezidenty byli zvoleni Vlastislav Ourada, výrazně zaměřený na historický urbanismus (již čtyři roky je členem a aktivně pracuje v CIVVIH – Mezinárodním komitétu ICOMOS pro historická města) a dosavadní prezident Josef Štulc. Tomu se dostalo cti, že byl na návrh nového prezidenta zvolen doživotním čestným prezidentem naší organizace. Generální sekretářkou a zároveň pokladnicí byla zvolena Dagmar Michoínová, která tuto náročnou službu obětavě již více než rok prakticky zajišťovala. Spolu s obměněným šestičlenným exekutivním výborem volby vytvořily nový řídicí tým, který do činnosti organizace přináší nové nápady a nový dynamismus. Dokladem je mimo jiné i zřízení webových stránek (www.icomos.cz), na jejichž informace odkazujeme.

Kromě výše připomenuté zavazující tradice odborných seminářů jako nástrojů diseminace poznatků o hodnotách památek a jejich ochraně navazuje současný národní komitét na odkaz Dobroslava Líba a i svým úsilím zabránit cestou písemných memorand i osobním kontaktováním zodpovědných politiků vážným negativním zásahům do struktury a obrazu našich historických sídel, případně demolicím nebo devastacím přestavbám významných památek. V tomto duchu se český komitét také velmi aktivně zapojil do mezinárodní iniciativy Heritage at Risk svými obsažnými příspěvky do publikací, které tato iniciativa každoročně vydává. V diskusích na mezinárodní úrovni zásadně hájíme a podporujeme směry usilující zachovat

kontinuitu s velkou tradicí evropského památkového myšlení i praxe.

Český národní komitét ICOMOS přitom využívá své výhody absolutní nezávislosti na státních i mezinárodních orgánech, kterou si pečlivě střeží a chce si ji uchovat i do budoucna.

Josef ŠTULC

Výzkumný projekt a mezinárodní konference „Sídliště, jak dál?“

Sídliště představují v zemích střední a východní Evropy významný společenský fenomén – odhady hovoří o tom, že v České republice bydlí na sídlištích asi třetina obyvatel, v Praze je to dokonce necelá polovina. Hledání odpovědí na otázku budoucího vývoje těchto specifických území tak reprezentuje jedno z nejdůležitějších témat územního plánování a správy měst. Zároveň je třeba konstatovat, že regenerace českých sídlišť se doposud zaměřují převážně na domy a jejich stavebně-technologický standard a řešení dlouhodobé strategie provázané s vizí urbanistického rozvoje lokality zůstává opomíjeno.

Právě posun způsobu nahlížení na problematiku sídlišť je stěžejním motivem projektu „Sídliště, jak dál?“, který probíhá na Fakultě architektury ČVUT od jara roku 2014 ve spolupráci s Centrem kvality bydlení, Heinrich-Böll Stiftung Praha a Národní sítí Zdravých měst. Jak s prostředím panelových sídlišť do budoucna zacházet? Co jsou jeho kvality a danosti, co naopak problémy? Jak kvality udržet a jak problémům v dlouhodobějším horizontu čelit? To jsou základní otázky, na které výzkumný projekt hledá odpovědi.

Základ projektu tvoří case-studies v šesti lokalitách na různých místech České republiky, které během letního semestru zpracovávali studenti v ateliéru Kohout-Tichý: sídliště Sychrov ve Vsetíně, sídliště Růžový vrch v Karlových Varech, sídliště Rozvoj v Mladé Boleslavi a sídliště Skalka, Modřany a Černý Most v Praze. Cílem práce nebylo pouze najít řešení vhodné pro vybranou lokalitu, ale využít srovnání mezi různými typy prostředí ke stanovení klíčových charakteristik území a k zobecnění prověřovaných principů.

Důležitou součástí projektu se stala dvoudenní mezinárodní konference, která proběhla pod záštitou Státního fondu rozvoje bydlení 13. a 14. listopadu 2014. V jejím prvním dnu byly představeny tři realizované projekty revitalizace modernistických sídlišť z Lyonu, Amsterdamu a Lipska, prezentované hlavními architekty projektů, zástupci veřejné správy, kteří se na revitalizacích zásadním způsobem podíleli i ekonomickým pohledem investorů. Tři představené projekty reprezentovaly tři různé způsoby koncepce úprav sídlišť – od rozsáhlé demolice v Amsterdamu až po

opravy jednotlivých domů a restrukturalizaci veřejného prostoru kolem nich v Německu. Druhý den konference patřil vyhodnocení teoretických východisek projektu „Sídliště, jak dál?“ a domácím odborníkům, kteří se mezioborově tématem panelových sídlišť u nás dlouhodobě zabývají.

Diskuse nad budoucí vizí a udržitelností panelových sídlišť, diskuse nad kvalitou tohoto prostředí nebo debata o jeho významech, jež ovlivňují základní podstatu identifikace lidí s tímto prostředím, se kromě České republiky týká i dalších postkomunistických zemí. V rámci visegrádských zemí pokračuje tento projekt studentskými workshopy. Po setkání v Budapešti letos v září budou v dalších letech následovat workshopy v Bratislavě a Gliwicih. Podrobné informace o výzkumném projektu i o konferenci lze nalézt na webových stránkách www.sidlistejakdal.cz nebo na facebooku <https://www.facebook.com/sidlistejakdal>.

Filip TITTL, Jana KUBÁNKOVÁ

Tři knihy o sídlištích

ZADRAŽILOVÁ, Lucie. *Když se utopie stane skutečností. Panelová sídliště v Československu 1953–1989*. Praha : Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze / Arbor vitae, 2013, 144 s. ISBN 978-80-7101-133-0.

ZIKMUND-LENDER, Ladislav (ed.). *Experimentální sídliště Invalidovna*. Hradec Králové : Zikmund / Národní památkový ústav, 2014, 144 s. ISBN 978-80-905-271-3-3.

MRAČKOVÁ, Markéta; ŠIMONOVÁ, Barbora; VEJVO-DA, Viktor (eds.). *Legenda o sídlišti*. Praha : Akademie výtvarných umění, 2014. ISBN 978-80-87108-53-6.

Publikací o sídlištích poslední dobou utěšeně přibývá. Sympatické je, že je mají na svědomí mladí autoři, kteří k tématu přistupují se zdravým odstupem a zároveň nakažlivým nadšením. Dorostla generace autorů nezatížených životem v reálném socialismu, kteří již nevnímají sídliště jako prvek necitlivě zasahující do historického organismu města či kulturní krajiny, ale jako stavební vrstvu, která má nejen záporné, ale i kladné stránky. Zjišťují, že zatímco ty záporné se stávají postupem času stále méně významnými, těch pozitivních lze nalézt stále víc. Podívejme se na sídliště jejich očima.

První publikace nese název *Když se utopie stane skutečností – Panelová sídliště v Československu 1953–1989*. Kniha zkušené popularizátorky sídlišť historicky umění Lucie Zadražilové upoutá už vizuální stránkou. Formát knihy, blížící se čtverci s vystupujícím červeným P a výrazným letopočtem v černém kruhu, je povědomý – má totiž proporce štítového panelu. Rozložená obálka pak přináší kromě svěžího grafické